

การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับการลงโทษ

นายกราตร ภาคที่หนึ่ง

002234

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต รัฐศาสตร์ มหาบัณฑิต

แผนกวิชา นิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๑

I10824271

THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN PUNISHMENT

Mr. Paraadorn Phakaphat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1978

หัวขอวิทยานิพนธ์

การคุ้มครองลิขสิทธิ์ของนิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ

โดย

นายกราด ภาคพัฒน์

แผนกวิชา

ปิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ไอกล โสภาคย์วิจิตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมิตให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบบัณฑิตวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อุกฤษ มงคลนarin)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. อุรุพร สมบูรณ์)

กรรมการ

(อาจารย์ไอกล โสภาคย์วิจิตร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับการลงโทษไทย
ชื่อผู้สืบท	นายกราด ภาคภูมิ
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์โภคล ไสวภาควิชิตร์
แผนกวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๖๐

บทสรุป

การลงโทษหมายถึงการที่รัฐกำหนดภาวะอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นผลร้ายหรือไม่ดีต่อสาธารณะ เนื่องจากการที่บุคคลนั้นได้กระทำการใดๆตามกฎหมาย ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะที่เกิดการกระทำการใดๆนั้น และได้กำหนดโทษไว้ การลงโทษจึงถือเป็นเครื่องสั่งเสริมประพฤติเชิงของกฎหมายประจำที่มี

ทฤษฎีนิติปรัชญาเกี่ยวกับการลงโทษและวัตถุประสงค์ของการลงโทษมีหลายประการแตกต่างกันออกไป ความเห็นทางทฤษฎีและความนิยมในการใช้วัตถุประสงค์นี้อยู่กับกาลเมีย ในสมัยโบราณเห็นว่า การลงโทษเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการแก้แค้นทดแทน, เพื่อข่มขู่บุคคลอื่นตลอดจนผู้กระทำการใดๆให้เกรงกลัวหลวงจ้ำ หรือเพื่อสั่งเรียกความต้องการจะ ในปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ได้เปลี่ยนแปลงไป โดยบุคคลให้กลับตนเป็นคนเดียวกลับเข้าสู่สังคม มากกว่าการแก้แค้นทดแทน ฉะนั้น การลงโทษในบางประเทศจึงมิได้คำนึงถึงความร้ายแรงของอาชญากรรมมากนัก แต่คำนึงถึงความเป็นไปได้ในการที่จะปฏิรูปบุคคลิกภาพของผู้กระทำการใดๆ

โดยทั่วไป ไทยที่สืบทอดกันมา มองว่า แรงที่สุดคือ โทษประหารชีวิต ซึ่งกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ กัน มากใช้กับความผิดร้ายแรง เช่น กรณีที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศไทย ในปัจจุบันบางประเทศได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตแล้ว ทั้งทางกฎหมายและปฏิบัติ นี่เองจากมีความเห็นว่า เป็นการหักด้อยสิทธิมนุษยชนในการดำรงชีวิต เป็นการละเมิดมนุษยธรรม เนื่อง

จากเพราะหากว่าการขาดกรรมเป็นสิ่งซึ่งกฎหมายถือเป็นความผิด และบุคคลไม่มีอำนาจที่จะข่ามู้อื่นได้แล้ว สรุก็ไม่ควรมีอำนาจอันชอบธรรมที่จะลงโทษประหารชีวิตบุคคลได้ เช่นกัน

นอกเหนือจากไทยต่อร่างกายซึ่งในปัจจุบันแทบจะไม่มีการใช้ (ยกเว้นการเยี่ยน ซึ่งยังคงใช้อยู่ในบางประเทศ) และ ไทยที่ถือว่าฐานแรงรองลงมาและใช้กันมากที่สุด คือไทยต่อเสรีภพ ซึ่งได้แก่การจำคุกกักขัง และไทยที่ถือว่าเบาที่สุด คือ ไทยต่อทรัพย์สินซึ่งได้แก่ไทยปรับและรับทรัพย์สิน นอกเหนือไปจากนี้ยังมีไทยประกรรื่น ๆ เช่น ความตายทางแพ่ง การศดสิทธิหรือถอนอำนาจของบุคคลประจำการ การลดสิทธิความเป็นพลเมือง ซึ่งบางประเทศใช้เป็นไทยประกอบไทยประทาน นักไทย ซึ่งถูกกักหรือจำคุกเสรีภพ ควรมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม ได้รับความคุ้มครองชีวิต สุขภาพ อนามัย จากรัฐ เช่นเดียวกับบุคคลอิสระอื่น ๆ

ในทางปฏิบัติ มักจะปรากฏเสมอว่าการลงโทษในบางประเทศมิได้เน้นไปยังมีมนุษยธรรม แต่ได้ใช้ริชิการ์ท์ที่โหดร้าย และห้าม ตลอดจนสภาพทัณฑสถานไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่คุณชั้มนุษย์ โดยเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ จึงได้เกิดแนวความคิดขึ้นว่าลิทธิประการต่าง ๆ ของผู้ถูกลงโทษ ควรเป็นสิทธิระหว่างประเทศ และเป็นผลให้เกิดการดำเนินการคุ้มครองลิทธิมนุษยชน โดยองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น สหประชาชาติ และสหภาพยุโรป กฎหมายระหว่างประเทศหลายฉบับได้ระบุถึงสิทธิเที่ยวกับการลงโทษไว้ เช่น ปฏิญญาสากระว่าด้วยลิทธิมนุษยชน อนุสัญญาเรื่องสิทธิทางแพ่งและทางการเมือง อนุสัญญาเพื่อคุ้มครองลิทธิมนุษยชนและเสรีภพขั้นมาตรฐานของยุโรป เป็นต้น

ผลงานในด้านนี้ของสหประชาชาตินับได้ว่า น่าสนใจพอควร เพราะนอกจากจะมีบทัญญ์คิดตามอนุสัญญาคุ้มครองลิทธิเที่ยวกับการลงโทษโดยตรงแล้ว ยังมีการสนับสนุนและรัดตั้งองค์กรในระดับภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่ง เพื่อคุ้มครองลิทธิประการนี้ และแพร่ขยายความสำนึกของสาธารณะในเรื่องลิทธิเที่ยวกับการลงโทษให้กว้างขวางออกไป แต่อย่างไรก็ตาม การ

คำเนินงานขององค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ ยังก้าวไปไม่ถึงขั้นที่จะคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
เกี่ยวกับการลงโทษได้อย่างจริงจัง โดยยังต้องการมาตรฐานคุ้มครองที่รัดกุมและได้มากกว่า
ปัจจุบัน นอกจากนั้น ความสำนึกในสิทธิประกันนี้ของสาธารณะ ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น และ
ต้องการเวลาสำหรับการพัฒนาให้แพร่หลายและก้าวหน้าต่อไป.

Thesis Title The Protection of Human Rights in Punishment
Name Mr. Paraadorn Phakaphat
Thesis Advisor Mr. Kosol Sobhakvichitr
Department Law
Academic Year 2521

ABSTRACT

Punishment is a kind of prejudicial and usually undesirable imposition by state upon an offender, who commits an offence against the law existing at the time of the commission, and such law entails certain punishment, by which the sacredness of the law may be implemented.

Legal theories on punishment with various objectives vary from one to another. Their application is subject to the change of times. In the past, punishment used to be thought in terms of vengeance, or deterrence, or satisfying to public's feelings. Nowadays, the purpose of punishment has changed; it is aimed at reforming the criminals rather revenge. In some countries, the emphasis of punishment is not so much on the severity of the crimes committed, but on the rehabilitation of the criminals.

Capital punishment is the most serious one that is usually

11

imposed upon serious felonies, or treason or national security. It has been abolished in various countries both in law and in practice, for it is thought to be opposed to a right to life, and it is inhumane because killing one another is unlawful. The principle that an individual has no right to kill others also applies to the States.

Apart from physical punishment which is rarely practised (except in some countries where whipping still exists) the less severe but popular kind of punishment is the deprivation of freedom e.g. imprisonment, confinement. The less serious kinds of punishment are fine, confiscation, civil incapacity, withdrawal of rights, limiting civil rights, which may be imposed concurrently with the main punishment. Prisoners with certain deprivation of rights and freedoms should have a right to be treated humanely, to the protection of life, health, like any other free members of the public.

In practice, it often seems that punishment in certain countries is inhumane; cruelty as well as improper jails for human being still exists. There has developed an opinion that the rights of the prisoners should be universal like human rights protected by international organizations e.g. the United Nations, the Council of Europe. There are several international documents stipulating the rights of prisoners e.g. Universal Declaration of Human Rights,

Covenant on Civil and Political Rights, European Convention of Human Rights and Fundamental Freedoms.

The United Nations has undertaken the measures on human rights protection quite satisfactory because certain machineries have been limit in the regional level in addition to the treaties and propagation of human rights. However, the implementations of various international organizations have not get reached the standard of optimum protection; measures with more rigidity are still desirable, and, the public's consciousness of these rights is still at the preliminary stage and needs time for its realization.

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอรับขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร. อมร จันทรสมบูรณ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาและวิชาชีวศึกษา และรองศาสตราจารย์ ดร. อุตุฯ มงคลวนาริน ศศิปติ ศะยะนิติ-ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการเขียนวิทยานิพนธ์ และสละเวลาเป็นอุ่นใจระหว่างการสอนในเวลาอันมากซึ่งนิพนธ์ จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ เนื่องจากความด้วยที่

ผู้เขียนขอรับขอบพระคุณ อาจารย์โภคศิลป์ ไสวศักย์วิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาอย่างดีเยี่ยม ตั้งแต่การวางแผนทั่วไป ไปจนกระทั่งถึงกับได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบทุกบททุกตอน ทั้งยังได้มอบหมายรับทราบเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ของนิพนธ์ให้ผู้เขียนใช้ศึกษาค้นคว้าอีกด้วย

ผู้เขียนขอรับขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิษณุ เครืองาม ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์ และได้มอบหนังสือเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ของนิพนธ์นี้ตามรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกา ให้ผู้เขียนใช้ประกอบการค้นคว้า และขอรับขอบพระคุณ อาจารย์วิเชียร เจนสวัสดิ์ชัย แห่งกรมสนธิสัญญา กระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียนขอรับขอบพระคุณ ศุภสมบูรณ์ ศิริสักษ์ หัวหน้าฝ่ายทักษิณีปติ กองทัพอากาศไทย กรมราชทัณฑ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับศิริสัญญาต่อนักโทษภายในท้องสถานในประเทศไทย และขอรับขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุราบตี สักดิบุศย์ ที่กรุณาเป็นอุ่นใจและให้คำแนะนำในการยื่นทวาร์วิทยานิพนธ์ ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับกำหนดเวลา และการสอบวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดีตลอดมา

ท้ายที่สุด ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณอนันติชัย มูลพุกษ์ แห่งกองจัดกรรมลิขสิทธิ์ทางดิจิทัล ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการอัดสำเนาจดหมายนิพนธ์นี้เป็นรูปเล่ม

บุคคลได้กล่าวนามมาแล้วนี้ ล้วนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนผู้เขียนตลอดมา การช่วยเหลือและสนับสนุนนี้เอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนเกิดกำลังใจและสามารถ

เขียนวิทยานิพนธ์จนสำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้ จะนั้น ส่วนตืขของวิทยานิพนธ์ เล่มนี้
ยังจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาค้นคว้าในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับการลงโทษ
ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากเมตตาจริยา ของท่านผู้ได้กล่าวนามมาแล้วทุกท่าน

สารบัญ

หน้า

บทคดีภาษาไทย	๙
บทคดีภาษาอังกฤษ	๗
กิจกรรมประการ	๘

บทที่

๑. บทนำ	๑
๒. ความหมายและปัจจัยของการลงโทษ	๓
ความหมายและที่มาของการลงโทษ	๓
๑. ความหมายของการลงโทษ	๓
๒. การลงโทษมีลักษณะ เป็นการกระทำของรัฐหรือชุมชน	๔
๓. การลงโทษมีลักษณะ เป็นผลร้ายหรือไม่พึงประสงค์	๔
๔. การลงโทษเป็นผลเนื่องมาจากกรรมกระทำของบุคคลนั้น	๔
๕. Nulla Crimen, Nulla Poena, Sine Lege	๙๐
๖. ที่มาของการลงโทษ	

ทฤษฎีนิติปรัชญา เกี่ยวกับการลงโทษ	๙๓
ทฤษฎีของ Durkheim	๙๓
ทฤษฎีความเห็นแบบลัทธิ Marxist	๙๔
ทฤษฎี Freudian	๙๔
ทฤษฎี Deterministic และ Behavioristic	๙๔
ความรุนแรงของอาชญากรรมที่มีผลต่อการกำหนดโทษ	๙๔

หน้า	๙๕
	๑๓๓
	๑๕๗

การลงโทษเป็นเครื่องสั่งเสริมประสิทธิภาพของกฎหมาย	๙๗
วัตถุประสงค์ของการลงโทษ	๙๙
วัตถุประสงค์ของการลงโทษในสมัยโบราณ	๑๐
วัตถุประสงค์ของการลงโทษในปัจจุบัน	๑๒
วิธีการเพื่อความปลอดภัย	๑๐
๓. ข้อวิจารณ์เรื่องโทษจำแหกตามประเพณีของไทย	๑๔
หลักสิทธิมนุษยชน	๑๗
ไทยต่อชีวิต	๑๘
หลักการและวิธีการ	๑๙
ข้อวิจารณ์ไทยต่อชีวิต	๒๐
ไทยต่อเสรีภาพ	๒๕
หลักการเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขัง	๒๕
๔. วิธีปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข	๒๖
ก. เรือนจำจะต้องไม่มีสภาพเป็นสถานที่ทรมาน	๒๐
ข. เรือนจำจะต้องมีสิ่งที่จะเป็นแก่ชีวิตสำหรับ นักโทษ	๒๑
๕. การกำหนดระยะเวลาลงโทษขั้นต่ำและขั้นสูง	๒๔
ก. ลักษณะที่ควรเป็นของกำหนดระยะเวลาลงโทษ	๒๔
ข. สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการลงโทษโดยกำหนดระยะเวลา	๒๕
๑) ระดับมาตรฐานของการคุณประพฤติ	๒๕
๒) คุณสมบัติของผู้คุณประพฤติ	๒๕
๖. สิทธิในการได้รับการปฏิบัติอย่างมีนุญธรรม	๖๐

ก. การลงโทษและการลงโทษผู้ต้องโทษที่ไม่เป็นการ ทางกฎหมาย	๖๐
ข. สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองเชิงคุณภาพ, อนามัย	๖๔
๔. สิทธิเกี่ยวกับการทำงาน	๑๗๗
๕. สิทธิในการได้รับและส่งข่าวคราว การเยี่ยม	๖๙
โทษต่อทรัพย์สิน	๗๗
๖. ปรับ	๗๗
๗. รับทรัพย์สิน	๗๗
๘. การรับทรัพย์สินบางส่วน	๗๗
๙. การรับทรัพย์สินทั้งหมด	๗๗
๔. <u>ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</u> เกี่ยวกับการลงโทษ	๘๐
วิถีทางการของคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับการลงโทษ	๘๐
International Penal and Penitentiary Congress	๘๐
อำนาจขององค์กรระหว่างประเทศและอธิปไตยของรัฐ	๘๓
สิทธิเกี่ยวกับการลงโทษที่ได้รับการคุ้มครอง	๘๖
๕. <u>การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</u> เกี่ยวกับการลงโทษโดยสถาบันประชาชาติ	๘๖
ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	๘๖
The International Bill of Rights	๘๖
สิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับการลงโทษตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	๘๗
ข้อ ๔ แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	๘๗
คดีนักโทษกรีก	๘๗
คดีนักโทษสเปน	๘๗
คดี Oatis	๘๗

หน้า

- ข้อ ๑๙ (๒) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน	๑๐๐
- สิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับการลงโทษทางนิติบัญญัติที่ถูกต้องตามกฎหมาย	๑๐๑
การเมือง	๑๐๑
๑. สิทธิปลดจากภาระทางชีวิต	๑๐๒
๒. สิทธิของผู้ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิต	๑๐๒
๓. สิทธิปลดจากภาระทางไทยและวิธีปฏิบัติที่ทารุณโหคร้ายผิดมนุษยธรรมและต่ำช้า	๑๐๓
๔. สิทธิเกี่ยวกับการใช้แรงงาน	๑๐๓
๕. สิทธิเกี่ยวกับรักษาปฏิบัติในที่พำนัก	๑๐๔
๖. สิทธิปลดจากภาระจับกุมคุกซังเนื่องจากการไม่ชำระหนี้ตามกฎหมาย	๑๐๔
๗. สิทธิปลดจากภาระตัดสิทธิกลับเข้าประเทศไทยของตน	๑๐๔
๘. สิทธิปลดจากภาระกุลงโทษช้ำ	๑๐๔
- การป้องกัน The Prevention of Crime and the Treatment of Offenders	๑๐๖
- ความเป็นมาของ การป้องกัน	๑๐๖
- การป้องกันอย่างเพื่อเตรียมการ	๑๐๗
- ผู้เข้าร่วมป้องกัน	๑๐๘
- สรุปสาระสำคัญในการป้องกัน	๑๐๙
- ข้อสังเกตบางประการจากการป้องกันและการป้องกันอย่างเพื่อเตรียมการ	๑๑๐
- การคุ้มครองผู้ต้องชั่งจากการปฏิบัติที่ทารุณและผิดมนุษยธรรม	๑๑๑
- The United Nations Asia and Far East Institute for the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders (UNAFEI)	๑๑๑
- ความเป็นมาของการตั้ง UNEFI	๑๑๑

หน้า	๑๙๔
- จุดประสงค์และการดำเนินงาน	๑๙๕
- ขั้นตอนของการพัฒนา	๑๙๖
- ผลงาน ๑๔ ปี ของ UNAFEI	๑๙๖
- ข้อสังเกตบางประการ เกี่ยวกับ UNAFEI	๑๙๖
๖. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับการลงโทษโดยสภาพรป	๑๙๗
- การดำเนินงานและหน่วยงานของสภาพรป	๑๙๘
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งรป	๑๙๙
- ศาลสิทธิมนุษยชนแห่งรป	๒๐๐
- คณะกรรมการรัฐมนตรี	๒๐๐
- สิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับการลงโทษตามอนุสัญญาเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และ เสรีภาพขั้นมูลฐาน	๒๐๑
๗. สิทธิในการดำรงชีวิต	๒๐๒
๘. สิทธิปลดปล่อยจากการลงโทษหรือการปฏิบัติที่เป็นการทารุณให้ร้าย ผิดมนุษยธรรมหรือต่ำช้า	๒๐๒
๙. เสรีภาพจากการถูกบังคับให้แรงงาน	๒๐๓
๑๐. สิทธิในอิสรภาพและความมั่นคงของบุคคล	๒๐๔
๑๑. เสรีภาพจากการถูกกล่าวหาว่าได้กระทำผิดและลงโทษ	๒๐๕
๑๒. ลุ่ปการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เกี่ยวกับการลงโทษ	๒๐๕
บรรณานุกรม	๒๐๗
ภาคผนวก ก.	๒๐๘
ภาคผนวก ข.	๒๐๙
” ค.	๒๐๙
ประวัติผู้เขียน	๒๑๐